

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

20.01.2023. Nr. 1.7-2/72

Uz 22.12.2022 Nr. 4.1.8.3/22/10140

Valmieras novada pašvaldībai

*Par SIA “Mazsalacas slimnīca” un
SIA “Vidzemes slimnīca”*

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iesniegumu, kurā lūgts sniegt KP atzinumu par līdzdalības izvērtējumu (turpmāk – Izvērtējums) Pašvaldības kapitālsabiedrībās SIA “Mazsalacas slimnīca” un SIA “Vidzemes slimnīca”.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Ņemot vērā, ka Pašvaldība ir veikusi VPIL 88. panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, kā arī viedokli ir sniegusi biedrība “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” (turpmāk – LTRK), tad KP sniegs atzinumu par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībās.

SIA “Mazsalacas slimnīca”

Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra datiem 100 % SIA “Mazsalacas slimnīca” kapitāldaļu pieder Pašvaldībai¹.

SIA “Mazsalacas slimnīca” pamatdarbības veidi ir ambulatorā un stacionārā medicīniskā palīdzība iedzīvotājiem, un tā ir vienīgā veselības aprūpes iestāde bijušajā Mazsalacas novada teritorijā. SIA “Mazsalacas slimnīca” ir specializējusies paliatīvajā aprūpē.

Izvērtējumā norādīts, ka SIA “Mazsalacas slimnīca” ir pieejams ģimenes ārsts, zobārsts, injekcijas, tai skaitā tiek nodrošināta vakcinācija pret Covid-19, ārsta komisija autovadītāja apliecības iegūšanai, sanitārai grāmatiņai, pakalpojums asinsspiediena mērīšana, alkohola izraisīto stāvokļu ārstēšana, ārstnieciskā masāža, fizikālā medicīna, rentgenoloģiskie

¹ <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003261206>

izmeklējumi, pārsiešanas, ērces izņemšana un maksas paliatīvā aprūpe.

SIA "Mazsalacas slimnīca" kopš 2022. gada ir reģistrēta Labklājības ministrijas sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā kā ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija.²

Tāpat Izvērtējumā norādīts, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" sniedz papildpakalpojumus – slimnīcas transporta izmantošana ar pavadoni vai bez (saistībā ar pamatdarbību tiek nodrošināti transporta pakalpojumi pacientu nogādāšanai dzīvesvietās vai citās ārstniecības iestādēs), siltuma nodrošināšana pašvaldības iestādei, kas atrodas tajā pašā ēkā, ēdināšanas pakalpojumi (pakalpojums tiek sniegts paliatīvās aprūpes, sociālās aprūpes pacientiem).

Izvērtējumā skaidrots, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" pakalpojumi tiek sniegti Mazsalacas pilsētas, Mazsalacas, Ramatas, Sēļu un Skaņkalnes pagasta iedzīvotājiem, kā arī pakalpojumus var saņemt citu teritoriju iedzīvotāji, kas izvēlējušies saņemt maksas pakalpojumu SIA "Mazsalacas slimnīca". No SIA "Mazsalacas slimnīca" sociālās aprūpes pakalpojumus pērk arī Pašvaldība, kā arī citas juridiskas personas (apkārtējie pansionāti, kas slimnīcā ievieto savus smagi slimos pacientus, jo tajos nav pieejama atbilstoša medicīniskā aprūpe).

Pašvaldība norādījusi, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" darbojas trīs ģimenes ārsti, bet saskaņā Nacionālā veselības dienesta (turpmāk – NVD) datiem Mazsalacā vēl ir tikai viena ģimenes ārsta prakse. Arī zobārsta pakalpojumi bijušajā Mazsalacas novadā ir pieejami tikai SIA "Mazsalacas slimnīca", tuvākie pieejamie speciālisti ir Valmierā. Tāpat secināts, ka tuvākās medicīnas iestādes ir Ramatas pagasta feldšerpunkts un Sēļu pagasta feldšerpunkts, bet daudzpusēju medicīnisko aprūpi var saņemt 47 km attāļajā SIA "Vidzemes slimnīca" Valmierā.

Attiecībā uz maksas paliatīvās aprūpes pakalpojumiem norādīts, ka, ņemot vērā valsts apmaksātā pakalpojuma saņemšanas ierobežoto apmēru, tad ir pieejamas arī medicīnas iestādes, kas nodrošina šādus maksas pakalpojumus – SIA "Mazsalacas slimnīca" paliatīvā aprūpē ir 15 gultas vietas, kas visas ir maksas un visas tiek aizpildītas. Taču skaidrots, ka Pašvaldība no SIA "Mazsalacas slimnīca" pērk sociālās aprūpes pakalpojumus, palīdzot ar apmaksu 13 novada pacientiem. Pašvaldība pērk sociālos pakalpojumus, slēdzot trīspusējos līgumus. Norādīts, ka patstāvīgs finansējums sociālās aprūpes nodrošināšanai netiek piešķirts.

Pašvaldība norādījusi, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" ienākumi pēc 2020. gada datiem ir 45 % no maksas pakalpojumiem, 39 % – no NVD, 11 % – no pašvaldībām, 4 % – no citu pakalpojumu sniegšanas (apkure, ēdināšana, transports), 1 % – no pacientu iemaksām.

Viedokli par Pašvaldības līdzdalību SIA "Mazsalacas slimnīca" LTRK norādījusi, ka viedoklis par SIA "Mazsalacas slimnīca" netiks sniegts.

Tādējādi, Pašvaldības ieskatā, ņemot vērā minēto un ievērojot Pašvaldības stratēģisko mērķi veselības aprūpes nodrošināšanas un veicināšanas jomā, kā arī pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. pantu, VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktu, Pašvaldības tiešā līdzdalība SIA "Mazsalacas slimnīca" ir saglabājama.

Vienlaicīgi Pašvaldība pieļauj iespēju veikt SIA "Mazsalacas slimnīca" reorganizāciju, pievienojot to SIA "Vidzemes slimnīca", taču norāda uz risku, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" praktizējošie ģimenes ārsti varētu izbeigt savu darbību, kā rezultātā Mazsalacā un tās apkārtnē vairs nebūs pieejami primārās veselības aprūpes pakalpojumi.

Ņemot vērā Pašvaldības Izvērtējumā norādīto informāciju, kā arī pašvaldības lomu efektīvā veselības aprūpes sistēmā un pakalpojumu pieejamības veicināšanā, piemēram, vienmērīga teritoriālā pārklājuma radīšanā un „vienas pieturas” principa realizēšanā, tādējādi nodrošinot konkrētās administratīvās teritorijas iedzīvotājiem pilnu veselības aprūpes ciklu, KP atzīst, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi, kas ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem.

² <https://vspmis.lm.gov.lv/Public/PublicetsPakalpojums>

Vienlaikus, kā jau to KP ir atzinusi iepriekš, arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet ir arī nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, kad pieprasījums pēc noteikta pakalpojuma ir lielāks nekā esošais piedāvājums.

Izskatāmajā gadījumā, ņemot vērā, ka Pašvaldībā nav citu tirgus dalībnieku, kuri sniegtu attiecīgos pakalpojumus, tad, KP ieskatā, ir iespējams konstatēt tirgus nepilnību. Tādējādi KP uzskata, ka SIA "Mazsalacas slimnīca" sniegtie pakalpojumi atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktam.

Attiecībā uz sniegtajiem ēdināšanas un transporta papildpakalpojumiem, KP secina, ka tie ir saistīti ar SIA "Mazsalacas slimnīca" sniegto pamatpakalpojumu, līdz ar to, sniedzot šos pakalpojumus, tā racionāli un lietderīgi izmanto savā rīcībā esošo infrastruktūru un resursus, kas paredzēti pamatpakalpojuma sniegšanai, būtiski neietekmējot tirgu.

KP piekrīt Pašvaldībai, ka būtu jāizvērtē jautājums par SIA "Mazsalacas slimnīca" reorganizāciju, apvienojot to ar SIA "Vidzemes slimnīca". Attiecībā uz SIA "Mazsalacas slimnīca" praktizējošajiem ģimenes ārstiem KP norāda lielākā daļa ģimenes ārstu ir privāti praktizējoši. Līdz ar to, KP ieskatā, arī Mazsalacā ir iespējams ģimenes ārstiem darboties privātprakses ietvaros, Pašvaldībai sniedzot tam nepieciešamo atbalstu.

SIA "Vidzemes slimnīca"

Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra datiem 74,067 % SIA "Vidzemes slimnīca" kapitāldaļu pieder Pašvaldībai, 25,033 % – Valkas novada pašvaldībai, savukārt 0,9 % – Rīgas Stradiņa universitātei³.

SIA "Vidzemes slimnīca" ir IV līmeņa ārstniecības iestāde (reģionālā slimnīca), kas nodrošina neatliekamo 24 stundu stacionāro palīdzību Vidzemes reģiona iedzīvotājiem.

Stacionāro pakalpojumu jomā SIA "Vidzemes slimnīca" ir vadošā daudzprofilu reģionālā slimnīca Vidzemes reģionā (tiek nodrošināta ārstniecība 16 specialitātēs) un reģionā lielākā neatliekamās medicīniskās palīdzības sniedzēja, dzemdību palīdzības, bērnu intensīvās terapijas un insulta vienības nodrošinātāja.

Primārās veselības aprūpē tiek nodrošināti gan valsts apmaksātie pakalpojumi, gan maksas pakalpojumi. Izvērtējumā secināts, ka ambulatoro pakalpojumu segmentā SIA "Vidzemes slimnīca" konkurē ar privāto segmentu.

Tāpat Izvērtējumā norādīts, ka SIA "Vidzemes slimnīca" nodrošina plašu diagnostikas izmeklējumu pakalpojumu klāstu, kas pamatā ir valsts apmaksāti, rehabilitācijas pakalpojumus, kas ir gan valsts apmaksāti, gan maksas pakalpojumi. SIA "Vidzemes slimnīca" stacionāra pacientiem un pacientu piederīgajiem piedāvā arī uzturēšanos paaugstināta komforta palātās kā maksas pakalpojumu. Vidēji gadā 1800 pacientu un to piederīgie izmanto šo pakalpojumu.

SIA "Vidzemes slimnīca" sadarbojas ar Valsts asinsdonoru centru un nodrošina donoru asins devu sagatavošanu. Kā arī viena no SIA "Vidzemes slimnīca" darbības jomām ir medicīnas studentu prakšu nodrošināšana, apmācība un ārstu, rezidentu apmācība. Tāpat saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem ar Pašvaldību SIA "Vidzemes slimnīca" nodrošina arī skolēnu nodarbinātību vasaras brīvlaikā.

Izvērtējumā norādīts, ka SIA "Vidzemes slimnīca" ir noslēgusi līgumu ar Pašvaldību par īslaicīgās sociālās aprūpes nodrošināšanu Pašvaldības teritorijas iedzīvotājiem. Vidēji gadā tiek nodrošinātas 730 gultas dienu sociālai aprūpei.

Tāpat SIA "Vidzemes slimnīca" izīrē un iznomā nekustāmā īpašumā esošās brīvās telpas, kuras attiecīgā periodā nav nepieciešamas saimnieciskās darbības nodrošināšanai, saskaņā ar

³ <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003258333>

normatīvajos aktos noteikto, vadoties no aprēķinātās kontrolcenās un ņemot vērā tirgus nomas cenas.

Kā arī tiek sniegti ēdināšanas pakalpojumi darbiniekiem un pacientiem par samaksu kafējnīcā. SIA "Vidzemes slimnīca" ieskatā, kafējnīca sniedz būtisku ieguldījumu darbinieku labbūtībai. Darbinieki iekonomē laiku, uzlabo veselību, ēdot veselīgu pārtiku un neizlaižot ēdienreizes, jo darba specifikas dēļ, ne vienmēr iespējams doties ārpus darba vietas pusdienot. Tas veido arī labāku darba devēja tēlu, kas palīdz gan piesaistīt, gan noturēt darbiniekus.

Tāpat SIA "Vidzemes slimnīca" sniedz telpu nomas pakalpojumus. Telpas tiek iznomātas dažādām ārstu privātpraksēm, kā arī zobārstniecībai.

Izvērtējumā norādīts, ka SIA "Vidzemes slimnīca" veic maksas transporta pakalpojumus, nepieciešamības gadījumos pacientu nogādāšanai dzīvesvietā no stacionāra vai pēc neatliekamās medicīniskās palīdzības saņemšanas. Pašvaldība skaidrojusi, ka SIA "Vidzemes slimnīca" labprāt atteiktos no šādu pakalpojumu sniegšanas, ja tirgū būtu piedāvājums šādam pakalpojumam.

Izvērtējumā norādīts, ka SIA "Vidzemes slimnīca" apkalpo aptuveni 12 000 iedzīvotājus stacionāri, kā arī nodrošina vidēji 60 000 ambulatoros pakalpojumus gadā. Pacientu īpatsvars, kas ārstējas SIA "Vidzemes slimnīcā", ir 46 % no Valmieras plānošanas vienības, 19 % – no Valkas plānošanas vienības, 14 % – no Limbažu plānošanas vienības, 10 % – no Cēsu, 3 % – no Gulbenes, 2 % – no Rīgas un Alūksnes un pa 1 % – no Madonas un Ādažu plānošanas vienībām.

Tāpat Pašvaldība skaidrojusi, ka SIA "Vidzemes slimnīca" ir noteiktas sadarbības teritorijas un sadarbības līgumi ar zemāka līmeņa slimnīcām. Tās sadarbības teritorijā ir noslēgti līgumi ar SIA "Cēsu klīnika", SIA "Alūksnes slimnīca", SIA "Limbažu slimnīca" un SIA "Sarkanā Krusta Smiltenes slimnīca".

Izvērtējumā secināts, ka Pašvaldības teritorijā ir dažādas ārstu privātprakses, kā arī apvienības, kas pārsvarā sniedz maksas medicīniskos pakalpojumus, ir pieejamas privātās medicīniskās laboratorijas. Privātie komersanti nesniedz neatliekamo medicīnisko palīdzību, to iespējas veikt plašus izmeklējumus un veikt operācijas ir ierobežotas speciālistu trūkumu, gan neesošu medicīnisko iekārtu, gan atbilstošas infrastruktūras dēļ.

Attiecībā uz laboratorijas izmeklējumiem Pašvaldība skaidro, ka lielākie SIA "Vidzemes slimnīca" konkurenti laboratorijas izmeklējumiem Vidzemē ir SIA "Centrālā laboratorija", SIA "E. Gulbja laboratorija", SIA "NMS Laboratorija", taču norādīts, ka SIA "NMS Laboratorija" neatrodas Pašvaldībā, bet gan Smiltenes un Cēsu novadā.

Izvērtējumā norādīts, ka rehabilitācijas pakalpojumiem konkurenti ir Valmieras pilsētā praktizējošie fizioterapeiti – gan SIA "Valmieras veselības centrs", SIA "MI Fizioterapija" un daļēji SIA "Valmieras Olimpiskais centrs" (Pašvaldības kapitālsabiedrība) speciālisti, kuri specializējušies uz sportistu rehabilitāciju.

Tāpat vispārīgi norādīts, ka konkurents SIA "Valmieras veselības centrs" sniedz gan valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus ar nosūtījumiem, gan maksas medicīnas pakalpojumus. SIA "Valmieras veselības centrs" sniedz tādas veselības aprūpes pakalpojumus kā laboratoriskie izmeklējumi, radioloģijas izmeklējumi, plaušu un sirds funkcionālā diagnostika, fizikālās un rehabilitācijas medicīnas pakalpojumi, ārstu-speciālistu konsultācijas, obligātās veselības pārbaudes, autovadītāju medicīniskās komisijas, ieroču nēsāšanas medicīniskās komisijas.

Taču, Pašvaldības ieskatā, ja SIA "Vidzemes slimnīca" sniegtie pakalpojumi pilnībā tiktu nodoti privātajam sektoram, tad varētu iestāties kāds no sekojošiem riskiem, piemēram, kvalitātes risks, pakalpojuma sadārdzināšanās, pakalpojumu nepieejamības risks, iedzīvotāju veselības risks, sniegto pakalpojumu sniegšanas operativitātes vājināšanās.

Attiecībā uz ēdināšanas pakalpojumiem, Izvērtējumā norādīts, ka Valmieras pilsētā darbojas vairāki ēdināšanas uzņēmumi un, lai gan ēdināšanas pakalpojums ir cieši saistīts ar pamatdarbības veidu, Pašvaldības ieskatā, SIA "Vidzemes slimnīca" būtu jāvērtē iespēja iepirkt

šo pakalpojumu kā ārpakalpojumu.

Viedoklī par Pašvaldības līdzdalību SIA “Vidzemes slimnīca” LTRK norādījusi, ka, tās ieskatā, Pašvaldība ar savu līdzdalību SIA “Vidzemes slimnīca” nodrošina pakalpojumus, kas ir svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijai un tās attīstībai, līdz ar to Pašvaldības līdzdalība šajā kapitālsabiedrībā būtu jāsaglabā. Vienlaikus LTRK aicina izvērtēt, vai kādu no SIA “Vidzemes slimnīca” no piedāvātajiem pakalpojumiem spēj nodrošināt privātais sektors.

Ņemot vērā minēto un ievērojot Pašvaldības stratēģisko mērķi veselības aprūpes nodrošināšanas un veicināšanas jomā, kā arī pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. pantu, VPIL 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktu, Pašvaldības tiešā līdzdalība SIA “Vidzemes slimnīca” ir saglabājama un tās darbība turpināma esošajā statusā.

Ņemot vērā Pašvaldības Izvērtējumā norādīto informāciju, kā arī pašvaldības lomu efektīvā veselības aprūpes sistēmā un pakalpojumu pieejamības veicināšanā, piemēram, vienmērīga teritoriālā pārklājuma radīšanā un „vienas pieturas” principa realizēšanā, tādējādi nodrošinot konkrētās administratīvās teritorijas iedzīvotājiem pilnu veselības aprūpes ciklu, KP atzīst, ka SIA “Vidzemes slimnīca” darbības rezultātā tiek sniegti pakalpojumi, kas ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem.

Vienlaikus, kā jau to KP ir atzinusi iepriekš, stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī ir nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, kad pieprasījums pēc noteikta pakalpojuma ir lielāks nekā esošais piedāvājums.

KP secina, ka Izvērtējumā sniegta norāde par diviem potenciālajiem SIA “Vidzemes slimnīca” konkurentiem ambulatoro pakalpojumu jomā, kas sniedz arī valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus. Tāpat arī konstatējami konkurenti Pašvaldības teritorijā attiecībā uz sniegtajiem laboratorijas izmeklējumu pakalpojumiem, tomēr nav vērtēta konkurences situācija ambulatoro veselības aprūpes un laboratorisko pakalpojumu sniegšanā Pašvaldības teritorijā.

Līdz ar to, KP ieskatā, būtu nepieciešams izvērtēt, vai un kādā mērā, sniedzot veselības aprūpes pakalpojumus, SIA “Vidzemes slimnīca” konkurē ar privātajiem tirgus dalībniekiem un iespējamību atteikties no konkrēto pakalpojumu sniegšanas, t.sk. to, vai konkrēto pakalpojumu pārtraukšanas gadījumā neveidotos tirgus nepilnība, tādējādi radot negatīvu ietekmi uz konkrētā pakalpojuma pieejamību konkrētajā administratīvajā teritorijā.

Gadījumā, ja nav konstatējama tirgus nepilnība konkrētu pakalpojumu sniegšanā un privātie tirgus dalībnieki ir pilnībā spējīgi nodrošināt konkrēto pakalpojumu pieejamību, KP ieskatā, būtu nepieciešams izvērtēt pamatotību turpināt konkrēto pakalpojumu sniegšanu.

Attiecībā uz papildpakalpojumiem KP norāda, ka neatkarīgi no tā, vai konkrētais pakalpojums tiek sniegts kā pamatpakalpojums vai papildu pakalpojums, tā sniegšana ir jāvērtē VPIL 88. panta pirmās daļas kontekstā, pamatojot kādu no VPIL 88. panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem un to, ka konkrēto mērķu sasniegšana nav iespējama ar citiem, efektīvākiem līdzekļiem. Likumdevējs, pieņemot konkrēto tiesību normu, nav izšķīris atšķirīgus kritērijus kapitālsabiedrību pamatpakalpojumiem un papildu pakalpojumiem, līdz ar to secināms, ka likumdevēja mērķis, neatkarīgi no pakalpojumu veida vai veida, kā pakalpojums tiek apzīmēts, ir bijis ierobežot nepamatotu publiskas personas saimniecisko darbību. Vienlaikus, ņemot vērā, ka publiskajām personām no Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Pārvaldības likums) izriet pienākums nodrošināt publiskai personai piederošu kapitāla daļu un publiskas personas kapitālsabiedrību racionālu un ekonomiski pamatotu resursu izmantošanu, pastāv nepieciešamība rast saprātīgu un samērīgu līdzsvaru starp publiskās personas kapitālsabiedrības pienākumiem, kas izriet no Pārvaldības likuma, Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas

likuma un VPIL 88. pantā noteiktajiem ierobežojumiem. Līdz ar to, KP ieskatā, praksē ir iespējams izmantot vēl četrus KP noteiktus kumulatīvus papildu kritērijus kā VPIL 88. panta otrajā daļā noteiktā ekonomiskā izvērtējuma sastāvdaļu, pēc kuru izvērtēšanas un konstatēšanas būtu iespējams pilnvērtīgi izlemt par papildu pakalpojumu sniegšanu: 1) pakalpojumi būtiski neietekmē tirgu/konkurenci; 2) pakalpojumi ir racionāli un cieši saistīti ar pamatpakalpojumu; 3) pakalpojumi nodrošina resursu lietderīgu izmantošanu (veicina publiskas personas kapitālsabiedrības maksāspēju), vienlaikus ir svarīgi, ka tiek rūpīgi izvērtēta šādu resursu uzturēšanas pamatotība, lai konkrētā papildpakalpojuma sniegšana nebūtu vērtējama jau kā pamatpakalpojums; 4) pakalpojumi nav saistīti ar būtiskām investīcijām no publiskas personas kapitālsabiedrības puses.

Attiecībā uz telpu nomas pakalpojumiem, KP ieskatā, sniedzot šos pakalpojumus, SIA “Vidzemes slimnīca” racionāli un lietderīgi izmanto savā rīcībā esošo infrastruktūru un resursus, kā ne tikai pilnveidojot konkrētu medicīnas pakalpojumu pieejamību, bet arī veicinot privāto tirgus dalībnieku pastāvēšanu konkrētajā tirgū.

Tāpat KP konstatē, ka SIA “Vidzemes slimnīca” sniedz arī reklāmas izvietojuma pakalpojumus – reklāmas izvietojuma slimnīcas telpās un mājaslapā, kā arī video reklāmu foajē.⁴ KP ieskatā, sniedzot šos pakalpojumus, SIA “Vidzemes slimnīca” racionāli un lietderīgi izmanto savā rīcībā esošo infrastruktūru un resursus. Vienlaikus KP norāda, lai nepieļautu konkurences neitralitātes pārkāpumu, ir būtiski, lai SIA “Vidzemes slimnīca” ievēro prasību pakalpojumu cenas noteikt, balstoties uz tirgus izmaksām. Tāpat KP aicina, izvērtēt, vai kādu no reklāmas laukumiem, piemēram, video reklāmas laukumu, būtu iespējams nodot nomā privātam tirgus dalībniekam.

KP piekrīt Izvērtējumā norādītajam, ka būtu jāapsver iespēja SIA “Vidzemes slimnīca” ēdināšanas pakalpojumus nevis veikt pašai SIA “Vidzemes slimnīca”, bet tos saņemt kā ārpakalpojumu, lai tādējādi veicinātu arī privātā sektora iesaisti.

KP nav iebildumu arī attiecībā uz SIA “Vidzemes slimnīca” darbību izglītības jomā, nodrošinot rezidentu prakses iespējas.

Noslēgumā KP aicina Pašvaldību un kapitālsabiedrības regulāri veikt konkurences neitralitātes risku novērtējumu⁵, konsultējoties ar komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem (t.sk. pašiem komersantiem), tādējādi novērtējumā gūstot vispilnīgāko un visaptverošāko informāciju. KP norāda, ka minētais konkurences neitralitātes pārkāpumu risku novērtējums ir atzīstams par būtisku ekonomiskā izvērtējuma sastāvdaļu, ar kura palīdzību publiskai personai ir iespējams ne tikai identificēt iespējamās konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus, bet arī tos novērst.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

⁴ <https://vidzemesslimnica.lv/cenradis/maksas-pakalpojumi/maksas-pakalpojumi-vidzemes-slimnica-valka-2/reklamas-izvietosana-iekstelpas-un-majas-lapa/>

⁵ Sīkāka informācija pieejama Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijās. Pieejamas: https://ej.uz/konkurences_neitralitate